

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ

Տնօրեն՝

<<31>>

2022թ.

**ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ
ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ**

Արագածոտնի մարզ, գ. Աղձք

Աղձքի միջն. դպրոց 7-րդ դասարան

ուսումնական հաստատության անվանումը, դասարան
Ղարիբյան Թամարա Գևորգի

դասղեկի ազգանունը, անունը, հայրանունը

<<2022-2023>> ուսումնական տարի

Քաղվածք

ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ (կրճատումով)

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Հանրակրթության պետական չափորոշիչը սահմանում է հանրակրթական հիմնական ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, առավելագույն ծավալը, ըստ կրթական մակարդակների շրջանավարտներին ներկայացվող ընդհանրական որակական պահանջները, սովորողների գնահատման համակարգը:

V. ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

15. Միջնակարգ կրթության բովանդակային բաղադրիչները որոշակիացվում են ըստ ուսումնական բնագավառների և հանրակրթական դպրոցի աստիճանների հաշվի առնելով սովորողների զարգացման ֆիզիոլոգիական, հոգեբանական և ազգային առանձնահատկությունները:

2. Կարողություններ և հմտություններ Այս բաղադրիչով տրված կարողությունների և հմտությունների ամբողջությունը սովորողին հնարավորություն է ընձեռում գործնականում կիրառել ստացված գիտելիքները, հարստացնել ճանաչողական գործունեության սեփական փորձը, զարգացնել տրամաբանական, հաղորդակցական, համագործակցային, ինքնուրույն գործունեության և ստեղծագործական ունակությունները, նպաստում է նրա սոցիալականացմանը:

Չափորոշիչներում առանձնակի կարևորվում են ճանաչողության հետևյալ մեթոդները՝ վերլուծում, մասնավորում, համադրում, վերացարկում, անդրադարձում, մակաձուլում (ինդուկցիա), արտաձուլում (դեդուկցիա), ընդհանրացում, կանխատեսում:

1) Ճանաչողական, տրամաբանական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է՝ սովորողին ծանոթացնել ճանաչողության մեթոդներին և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ու հմտություններ այդ թվում՝

ա. գիտելիքներ ձեռք բերել՝ զգայության, ընկալման և մտապատկերման միջոցով,

բ. վերլուծել՝ քննարկման, մեկնաբանման, տարանջատման,

համեմատության, խմբավորման միջոցով,

գ. մտահանգումներ անել՝ ամբողջացման, հակադրման, բնութագրման, հիմնավորման, ամփոփման, կշռադատման միջոցով,

դ. ընդհանրացնել և համադրել՝ վերացարկման, գնահատման, արժևորման, փաստարկման, ապացուցման, կանխատեսման, ծրագրման միջոցով,

ե. հիմնախնդիրը դիտարկել տարբեր տեսանկյուններից, ուսումնասիրել դրա լուծման հնարավոր եղանակները և

գտնել լուծումներ,

զ. երևույթների նկատմամբ դրսևորել առողջ հետաքրքրություն և քննադատական մոտեցում,

է. վերլուծել իրավիճակը և կատարել եզրակացություններ,

ը. ինքնուրույն որոշումներ ընդունել և հիմնավորել,

թ. նպատակներ դնել, մշակել դրանց հասնելու ուղիներ և ծրագրել սեփական գործը.

2) հաղորդակցական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. լսել, ընկալել և համարժեք վերաբերմունք դրսևորել,

բ. բանավիճել, բանավոր և գրավոր տրամաբանված խոսք կառուցել,

գ. ըստ նշանակության և տեղի ուղղությամբ սովորած տեքստերը (եզրերը), հասկացությունները և արտահայտությունները,

դ. հասկանալ և ճիշտ օգտագործել հաղորդակցման ոչ խոսքային միջոցները,

ե. օգտվել ժամանակակից հաղորդակցման տեխնիկական միջոցներից և այլն.

3) համագործակցային կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. աշխատել խմբում, միասնական որոշումներ ընդունել և դրանց համար պատասխանատվություն կրել,

բ. սովորել և սովորեցնել,

գ. դրական հարաբերություններ ստեղծել, դրսևորել առողջ մրցակցություն,

դ. սեփական շահը գիտակցելով՝ ճանաչել և ընդունել ուրիշների շահերը,

ե. բախումնային իրավիճակներում հավասարակշռված պահվածք դրսևորել,

զ. ուսման ընթացքում և աշխատանքային հարաբերություններում լինել բարեկիրթ, հարգել գործընկերոջ իրավունքները,

է. զերծ մնալ բարոյական չափանիշներին հակասող նախապաշարումներից, կանխակալ մոտեցումներից,

ը. իրավիճակները դիտարկել և մեկնաբանել այլոց տեսանկյունից և այլն.

4) ստեղծագործական կարողություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է ունի զարգացնելու սովորողի ստեղծագործական ընդունակություններն ու երևակայությունը, որպեսզի յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. ստեղծագործաբար կիրառել ձեռք բերած գիտելիքները,

բ. դրսևորել ստեղծագործական երևակայություն,

գ. երևակայել, խորհել և ենթադրություններ անել ապագայի մասին,

դ. ընկալել և ընդունել նյութական և հոգևոր նոր արժեքները.

5) ինքնուրույն գործունեության կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. անաչառ գնահատել սեփական ուժերն ու կարողությունները և ըստ այդմ ծավալել ուսումնական, աշխատանքային գործունեություն,

բ. գիտակցել սեփական գործի կարևորությունը, դրա նկատմամբ պատասխանատվություն և պարտաճանաչություն դրսևորել,

գ. ճիշտ տնօրինել ժամանակը, մշակել և պահպանել աշխատանքի և հանգստի ժամկետ (ռեժիմ), վերահսկել սեփական վարքը,

դ. խնամել սեփական մարմինը, դրսևորել այն մարզելու կամք,

ե. զբաղվել ինքնադաստիարակությամբ և ինքնակրթությամբ,

զ. կողմնորոշվել տարբեր իրավիճակներում, գնահատել սեփական քայլերը և դրանց հետևանքները:

3. Արժեքային համակարգ

Սույն բաղադրիչով նախատեսված համակարգն արտահայտվում է սովորողի համապատասխան գործողությունների, վերաբերմունքի և վարքի միջոցով:

- 1) Այս բաղադրիչի նպատակն է ձևավորել անձ և քաղաքացի, որը պետք է՝
- ա. գիտակցի սեփական մշակույթի՝ լեզվի, պատմության, արվեստի, ավանդույթների, ազգային այլ արժեքների կարևորությունն ու նշանակությունը և լինի դրանց կրողը,
  - բ. հարգի Հայաստանի պետական խորհրդանիշները, լինի հայրենասեր, կարևորի ազգային հիմնախնդիրների լուծման գործում իր մասնակցության անհրաժեշտությունը,
  - գ. գիտակցի, որ գիտությունը, արդիական տեխնոլոգիաները, կրթությունը մեծագույն արժեքներ են ժամանակակից աշխարհում,
  - դ. գիտակցի, որ իր համար կարևորագույն արժեքներ են գիտելիքները, աշխատանքային հմտությունները, մասնագիտական վարպետությունը,
  - ե. կարևորի բարոյական չափանիշները և քրիստոնեական ու համամարդկային արժեքները, լինի ազնիվ, գթասիրտ, արդարամիտ, օրինապահ, բարեկիրթ,
  - զ. կարևորի գեղագիտական արժեքները, գնահատի գեղեցիկը, բարին և ճշմարիտը,
  - է. գիտակցի իր տեղն ու դերն ընտանիքում և հասարակության մեջ. լինի նախաձեռնող, դրսևորի արժանավայել պահվածք,
  - ը. գիտակցի ծնողների, տարիքով մեծերի և փոքրերի, ընկերների և համայնքի նկատմամբ հարգանքի դրսևորման կարևորությունը,
  - թ. հարգի մարդու իրավունքներն ու հիմնարար ազատությունները, լինի մարդասեր, հանդուրժող, քաղաքակիրթ վերաբերմունք դրսևորի ուրիշ ժողովուրդների ներկայացուցիչների և նրանց մշակույթների հանդեպ,
  - ժ. անաչառորեն գնահատի իր ուժերն ու կարողությունները՝ բացառելով սեփական անձի թերագնահատումը կամ գերագնահատումը,
  - ժա. դրսևորի աշխատասիրություն, հնարամտություն, նպատակադրվածություն, արժևորի ու գնահատի սեփական և այլոց աշխատանքը,
  - ժբ. մշտապես հոգ տանի իր առողջության մասին, կարևորի մարմնակրթության դերը, հետևողական լինի առողջ ապրելակերպի և անվտանգ կենսագործունեության կանոնների կիրառման գործում:

Քաղվածք

ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

<<Հայաստանի Հանրապետության պետական

հանրակրթական ուսումնական հաստատություն>>,

պետական ոչ առևտրային կազմակերպության

(կրճատումով)

42. Դասարանի ղեկավարը (դասղեկը)

- ա) դաստիարակչական աշխատանք է կատարում՝ իր դասարանի սովորողների շրջանում՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս ուսուցիչների հետ,
  - բ) ապահովում է սովորողների նկատմամբ հաստատության և ընտանիքի մանկավարժական պահանջների միասնականությունը.
  - գ) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնական օգնություն,
  - դ) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործավարությունը, հաստատության տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադիմության, հաճախումների և վարքի մասին
  - ե) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ, հետևում տնային հանձնարարությունների կատարմանը, ուսման և հանգստի կազմակերպմանը,
  - զ) հաստատության մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում վարքի կանոնները կոպտորեն խախտած սովորողի հարցը.
  - է) արգելվում է սովորողների, ուսուցիչների և ծնողների այն նախաձեռնությունները, որոնք կարող են սովորողի առողջության, կյանքի համար վտանգ պարունակել կամ խաթարել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների իրականացումը:
71. Հաստատության մանկավարժական աշխատողները պարտավոր են ապահովել կրթական ծրագրերի կատարումը, հանրակրթական պետական չափորոշիչներով որոշվող ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի յուրացումը սովորողների կողմից:

73. Սովորողն իրավունք ունի՝

- ա) անվճար ստանալու տարրական ընդհանուր, հիմնական ընդհանուր և միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն,
- բ) անկախ բնակության վայրից սահմանված կարգով ընտրելու հաստատությունը և ուսուցման
- գ) անվճար օգտվելու հաստատության առանձին ծառայություններից.

- դ) հաստատությունում յուրացնելու լրացուցիչ վճարովի կրթական ծրագրեր.
 ե) ազատ արտահայտելու սեփական հայացքներն ու համոզմունքները
 գ) առանց հիմնական կրթություն ստանալու՝ 16 տարին լրանալուց հետո, ծնողների (որդեգրողների կամ հոգաբարձուի) համաձայնությամբ, թողնելու ուսումը:
 74. Հաստատությանն արգելվում է, առանց ծնողների և սովորողների համաձայնության, սովորողներին ընդգրկել այնպիսի աշխատանքներում, որոնք նախատեսված չեն հանրակրթական ծրագրերով և սույն կանոնադրությամբ:
 75. Արգելվում է սովորողների նկատմամբ հոգեկան և ֆիզիկական բռնության գործադրումը:
 76. Սովորողը պարտավոր է բարեխղճորեն սովորել, խնամքով վերաբերվել հաստատության գույքին, հարգել հաստատության սովորողների և աշխատողների իրավունքներն ու արժանապատվությունը, պահպանել հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները:
 77. Հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները կոպտորեն խախտելու համար սովորողը նախարարության սահմանած կարգով կարող է հեռացվել հաստատությունից:
 78. Ծնողն իրավունք ունի պաշտպանելու երեխայի օրինական շահերն ու իրավունքները, մասնակցելու հաստատության կառավարմանը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՍԻՆ _____	2-3	ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ
ԿՐԹԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ _____	ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ 4-9	ՀԻՄՆԱԿԱՆ
ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄԸ _____		10-11
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ, ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ _____	ԵՎ	ՄԱՐԶԱՅԻՆ
ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻՆ _____		12
ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՄԻՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՎԵՍԱԿԱՆ, _____	ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ և	ԱՅԼ
ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ _____	13	
ԴԱՍՂԵԿԻ ԹԵՄԱՏԻԿԱՆ _____	ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ 14	ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ
ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ԴԺՎԱՐ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՎՈՂ, ՍՈՑԻԱԼԱԴԵՍ ԱՆԲԱՐԵՆՊԱՍՏ ՎԻՃԱԿՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ, ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ՀԵՏ _____	15	ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ
ԴԱՍՂԵԿԻ ԴԱՍԱԼՍՈՒՄՆԵՐ _____		
_____ 16		
ԾՆՈՂԱԿԱՆ _____	ԺՈՂՈՎՆԵՐ, ԱՇԽԱՏԱՆՔ 17	ԾՆՈՂՆԵՐԻ
ՀԵՏ _____		
ԱՇԽԱՏԱՆՔ ՀԵՏ _____		ԾՆՈՂԿՈՄԻՏԵԻ 18
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ԱՎԱՐՏԻՆ _____	ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ 19	ՈՒՍԱՐՎԱ
ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ _____	ԵՎ 20	ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

1.ՆԵՐԱՄՈՒԹՅՈՒՆ (դասարանի ընդհանուր բնութագիրը) Յոթերորդ դասարանում սովորում է քսանյոթ աշակերտ՝ 14 տղա, 13 աղջիկ: Ընդհանուր առմամբ աշակերտները ունեն բավարար ընդունակություններ: Դասարանում բոլոր աշակերտները համախմբված են: Դասարանի որոշ աշակերտների սոցիալական վիճակը գնահատվում է անբավարար: Չնայած այս հանգամանքին՝ երեխաները հաճախում են դպրոց ճիշտ ժամանակին և ցուցաբերում են ակտիվություն: Դասարանում կան նաև դժվար դաստիարակվող աշակերտներ:

2.ՈՒՄՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ՈՍՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱԾՔՈՒՄ

2022 - 2023 ուսումնական տարվա ընթացքում նախատեսվող աշխատանքներն են.

- ա) հաճախակի հետևել դասարանի վարքին և ուսման առաջադիմությանը,
- բ) հրավիրել ծնողական ժողովներ, որոնք կնպաստեն աշակերտների ակտիվության բարձրացմանը,
- գ) դասից և վարքից անբավարար աշակերտների հետ աշխատել առանձին, որպեսզի շտկվի այդ թերությունները,
- դ) աշակերտների մոտ ձևավորել բազմաբնույթ կարողություններ (կարգապահություն, մաքրություն, անձնական հիգիենա, համագործակցություն, փոխօգնություն),
- ե) կատարել դասալսումներ,
- զ) կազմակերպել միջոցառումներ, էքսկուրսիաներ:

3. ՀԱՅԵՑԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Հոգևոր դաստիարակություն Աշակերտների մոտ սերմանել սեր և հարգանք քրիստոնեության նկատմամբ: Նույն նպատակով կատարել պատմական ակնարկ, որը կնպաստի հոգևոր դաստիարակության ձևավորմանը: Այս նպատակով նաև կազմակերպել էքսկուրսիա դեպի մոտակա հոգևոր մշակութային կենտրոններ և կազմակերպել հոգևոր թեմաներով զրույցներ:

3.2 Գեղագիտական դաստիարակություն Մշակույթը կրող, ստեղծագործական ակտիվություն ունեցող անձ ձևավորելու համար կազմակերպել գեղագիտական բնույթի

զրույցներ, երաժշտական բնույթի դադարներ: Կազմակերպել նաև այցելություններ թանգարաններ, թատրոններ:

3.3 Ռազմահայրենասիրական դաստիարակություն Աշակերտների մեջ սերմանել սեր, հարգանք, նվիրվածություն հայրենիքի, ակնածանք՝ ֆիդայիների և հայ ազատամարտիկների նկատմամբ: Բնավորության մեջ ձևավորել ռազմական ոգի և հայրենասիրություն:

3.4 Ֆիզիկական դաստիարակություն Բացատրել և պահանջել , որ աշակերտները հետևեն իրենց առողջությանը: Կոփեն իրենց մարմինները ֆիզվարժությունների և հնարների միջոցով: Վարեն առողջ ապրելակերպ: Կազմակերպել զրույցներ բժշկի հետ առողջ ապրելակերպի վերաբերյալ:

3.5 Աշխատանքային դաստիարակություն Հարգանք, նվիրվածություն և պատասխանատվության զգացում ձևավորել աշակերտների մոտ դեպի աշխատանքը: Ձևավորել աշխատանքային հմտությունների և կառուցողական վերաբերմունքի խթանում:

3.6 Բնապահպանական դաստիարակություն Պետք է կազմակերպել էքսկուրսիաներ դեպի բնության գիրկը և այդ ընթացքում թվարկել բնապահպանական մի քանի խնդիրներ , որոնք առկա են իրենց շրջապատում և այդ խնդիրները գլոբալ են: Կազմակերպել մերձդպրոցական տարածքի կանաչապատում:

ԴՊՐՈՑ-ԸՆՏԱՆԻՔ ԿԱՊԸ Երեխաները պետք է հասկանան, որ ընտանիքը հանդիսանում է պետության կորիզը: Միևնույն ժամանակ գիտակցեն , որ պետք է ամուր պահեն դպրոց ընտանիք կապը, որը կնպաստի աշակերտների ավելի լավ սովորելուն, բարձր առաջադիմությանը:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Կատարողներ
1	Նախորդ ուս տարվա արդյունքների վերլուծում, նոր ուս տարվա անելիքների ծրագրում:	1÷2 սեպտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
2	Ստեղծել ներկողեկտիվային ինքնավարության մարմիններ՝ ընտրել դասարանի խորհրդի նախագահ և խորհրդի կազմ: Ստեղծել հերթապահության գրաֆիկ:	5÷9 սեպտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
3	Ստեղծել դասարանական կանաչ անկյուն: Դասարանում ձևավորել ազնիվ և անկեղծ հարաբերություններ:	12÷16 սեպտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
4	«Ակնկալիքների անիվ» զրույց այն մասին, թե ինչ սպասելիքներ և ակնկալիքներ ունեն այս ուս. տարում: Ներքին կանոնակարգի մշակում	19÷23 սեպտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
5	Աշակերտներին տեղեկացնել իրենց իրավունքների և պարտականությունների մասին: «Պարտքի և պատասխանատվության զգացում»	26÷30 սեպտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
6	«Ես էլ քեզ նման եմ» թեմայով զրույցը հնարավորություն կտա ձևավորել հարգանք դիմացինի նկատմամբ:	3÷7 հոկտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
7	Կազմակերպել և անցկացնել դասարանի հայտորոշիչ հետազոտություն «Աշակերտների առողջության պահպանում» թեմայով:	10÷14 հոկտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ բուժքույր
8	«Անավարտ նախադասություններ» մեթոդի օգնությամբ պարզել աշակերտների վերաբերմունքը դպրոցի, դասերի նկատմամբ:	17÷21 հոկտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ

9	«Ոսկե աշնան գույներն իմ խոհերում» դասարանի ձևավորում	31÷4 հոկտեմբեր, նոյեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
10	«Պետք է արդյոք խնայել» խթանելով աշակերտների ստեղծագործական մտածողությունը ձևավորել բնության և բնական պաշարների հանդեպ խնայող վերաբերմունք:	7÷11 նոյեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
11	«Քանի լեզու գիտես այնքան մարդ ես » թեմայով զրույց: Ձևավորել բազմակարծություն և աշխարհահայացք	14÷18 նոյեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
12	«Էկոլոգիական հիմնախնդիրներ» աշակերտներին հանձնարարել հավաքել տեղեկություններ ՀՀ ավելի ուշագրավ էկոլոգիական խնդիրների մասին:	21÷25 նոյեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
13	«Կարող եմ օգտակար լինել» թեման հնարավորություն կտա աշակերտների մոտ ձևավորել բարի և դրական հատկանիշները:	28÷2 նոյեմբեր դեկտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
14	«Բնական աղետներ» սովորողներին ներկայացնել դրանց վտանգավորության աստիճանը և դպրոցի տարիանման պլանը:	5÷9 դեկտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
15	«Ազգային և միջազգային տոներ» նպատակն է հստակեցնել ազգային տոների առանձնահատկությունները և ազդեցությունները:	12÷16 դեկտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
16	«Տարեմուտի խոհեր» ամանորյա նախապատրաստական աշխատանքներ	19÷23 դեկտեմբեր	դասղեկ աշակերտներ
17	«Սուրբ Ծնունդ» թեմայի միջոցով ներկայացնել Քրիստոսի ծննդյան ավետիսը, խորհուրդը:	9÷13 հունվար	դասղեկ աշակերտներ
18	«Կարող եմ օգտակար լինել» թեման հնարավորություն կտա աշակերտների մոտ ձևավորել բարի և դրական հատկանիշները:	16÷20 հունվար	դասղեկ աշակերտներ

19	«Հայոց հաղթանակած բանակ» ներկայացնել բանակի առաքելության, կազմավորման և ձեռքբերումների մասին:	23÷27 հունվար	դասղեկ աշակերտներ
20	«Բուն Բարեկենդան» նպատակն է աշակերտներին ծանոթացնել տոնի նշանակությանը, եկեղեցական տոների կարևորությանը և «Մեծ պահքի» խորհրդին:	30÷3 հունվար փետրվար	դասղեկ աշակերտներ
21	«Ազգային զարթոնք» ներկայացնել հայերի մասնակցությունը մի շարք մարտական գործողություններին: Նպատակն է աշակերտների մոտ ձևավորել ազգային գիտակցության արժեհամակարգ:	6÷10 փետրվար	դասղեկ աշակերտներ
22	Կազմակերպել և միմյանց գրքեր նվիրել ի նշան «Գիրք նվիրելու օրվա» խորհրդի:	13÷17 փետրվար	դասղեկ աշակերտներ
23	Կազմակերպել Թումանյանական ստեղծագործությունների ընթերցումներ և դիտել տիկնիկային ներկայացում:	20÷24 փետրվար	դասղեկ աշակերտներ
24	Պատրաստել պատի թերթ «Դռները բացեք, գարուն է գալիս»: Դասասենյակը ձևավորել գարնանային շնչով:	27÷3 փետրվար մարտ	դասղեկ աշակերտներ
25	«Մայր իմ սուրբ ու բարի» կազմակերպել զրույց նվիրված մայրության և գեղեցկության տոնին: Պատրաստել բացիկներ և նվիրել մայրիկներին:	6÷10 մարտ	դասղեկ աշակերտներ
26	Մեդիագրագիտություն. Պաշտպանություն և անվտանգություն, համակարգչային խաղերի բացասական հետևանքները վարքի վրա	13÷17 մարտ	դասղեկ աշակերտներ
27	«Կատակում ենք միասին» հումորը մեր կյանքի անբաժան մաս	20÷24 մարտ,	դասղեկ աշակերտներ
28	Կազմակերպել մոմավառություն նվիրված ապրիլյան քառօրյա պատերազմում զոհված քաջերի հիշատակին:	3÷7 ապրիլ	դասղեկ աշակերտներ

29	Կարգի բերել դասարանի կանաչ անկյունը, դասասենյակային ծաղիկները մշակել, փխրեցնել հողը, պարարտացնել: Պահպանել բնությունը:	10÷14 ապրիլ	դասղեկ աշակերտներ
30	Կազմակերպել աստղագիտական զրույց, նշել «Աստղագիտական գարնան» սկիզբը, դիտել տեսաֆիլմ:	17÷21 ապրիլ	դասղեկ աշակերտներ
31	«Հիշում ենք և պահանջում» պատի թերթի լույս ընծայում:	25÷28 ապրիլ	դասղեկ աշակերտներ
32	«Թերթելով մեր անցիալի էջերը» նպատակն է սերմանել հայրենասիրություն:	2÷5 մայիս	դասղեկ աշակերտներ
33	«Ընտանիքի օր» ներկայացնել ընտանիքի դերը և նշանակությունը, փոխադարձ հարգանքի և սիրո կարևորությունը:	8÷12 մայիս	դասղեկ աշակերտներ
34	«Շառլ Ազնավուր» կազմակերպել զրույց նվիրված աշխարհահռչակ հայորդուն:	15÷19 մայիս	դասղեկ աշակերտներ
35	Ամփոփել 2021-2022 ուսումնական տարին:	22÷26 մայիս	դասղեկ աշակերտներ

ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ,
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ

№	Նախասիրական-առարկայական խմբակ	Գեղարվեստական Երաժշտական խմբակներ	Մարզական խմբակներ	Այլ խմբակներ
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԹԵՄԱՏԻԿԱՆ

Անցկացման օրը	Դասղեկի անցկացման միջոցառման (դասախոսություն, գրույցներ, դիտողական արշավներ, էքսկուրսիաներ և այլն) բովանդակությանը	Ցանկություն
1-ին շաբաթ	Գիտելիքը ուժ է	
2-րդ շաբաթ	Դպրոց՝ ուսման դարբնոց	
3-րդ շաբաթ	Հայաստանի զինանշանի և դրոշի պատմությունը	
4-րդ շաբաթ	Ապահով համացանց	
5-րդ շաբաթ	Լինենք բարեկիրթ	
6-րդ շաբաթ	Ինչպե՞ս հաղթահարել ծուլությունը	
7-րդ շաբաթ	Ոսկե աշնան գույներն իմ խոհերում	
8-րդ շաբաթ	Օրը սկսենք «բարև»-ով	
9-րդ շաբաթ	Ինչպե՞ս լինել լավ ընկեր	
10-րդ շաբաթ	Ինչպե՞ս պահպանել Երկիր մոլորակը	
11-րդ շաբաթ	Էներգախնայողություն	
12-րդ շաբաթ	Հայտնի հայ մարզիկներ	
13-րդ շաբաթ	Ընկերություն և ընկերասիրություն	
14-րդ շաբաթ	Բնական աղետներ, ի՞նչ է երկրաշարժը	
15-րդ շաբաթ	Հայկական ավանդույթները, որոնցով հպարտանում ենք	
16-րդ շաբաթ	Շնորհավոր Ամանոր և Սուրբ Ծնունդ	
17-րդ շաբաթ	Լսելու կարողություն	
18-րդ շաբաթ	Բարեկամությունը սկսվում է ժպիտից	
19-րդ շաբաթ	Աշխարհն իմ պատուհանից	
20-րդ շաբաթ	Իմ կատարած լավ գործերը	
21-րդ շաբաթ	Գիրքը իմ կյանքում	
22-րդ շաբաթ	Ի՞նչ են սովորեցնում մեզ Հովհ.Թումանյանի հերոսները	
23-րդ շաբաթ	Մեր փոքրիկ բարեկամները	
24-րդ շաբաթ	Մերը որպես տիեզերական զգացում	

25-րդ շաբաթ	Ոժեղ լինել, նշանակում է...	
26-րդ շաբաթ	Հայաստանի հուշարձանները	
27-րդ շաբաթ	Ի՞նչ է ազնվությունը	
28-րդ շաբաթ	Իմ նախասիրությունները և հետաքրքրությունները	
29-րդ շաբաթ	Իմ տունը	
30-րդ շաբաթ	Պահպանենք բնությունը	
31-րդ շաբաթ	Մարմնակրթություն, առողջապահություն	
32-րդ շաբաթ	Խառնվածքի տիպերը՝ ես իմ ընկերոջ աչքերով	
33-րդ շաբաթ	Հայաստանի այն վայրերը, որտեղ կուզեի լինել	
34-րդ շաբաթ	Իմ ձեռքբերումները այս ուսումնական տարում	

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻՑ ՔԱՂՎԱԾՔՆԵՐ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

Հոդված 11. Կրթության բովանդակությանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Կրթության բովանդակությունը հասարակության հոգևոր, տնտեսական և սոցիալական առաջընթացի հիմնական գործոններից մեկն է և նպատակաուղղված է երիտասարդ սերնդի դաստիարակմանը, պատշաճ վարքի և վարվելակերպի ձևավորմանը, անձի համակողմանի և ներդաշնակ զարգացման, նրանց ինքնորոշման և ինքնադրսևորման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծմանը, քաղաքացիական հասարակության կայացմանը և զարգացմանը, իրավական պետության ստեղծմանն ու կատարելագործմանը:

Կրթության բովանդակությունն ապահովում է՝

- 1) սովորողների աշխարհաճանաչման ձևավորումը գիտելիքների և կրթական ծրագրերի ժամանակակից մակարդակին (աստիճանին) համապատասխան.
- 2) սովորողների կողմից ազգային և համամարդկային մշակութային արժեքների յուրացումը.
- 3) հասարակության կատարելագործումը և ազգի զարգացման նոր մակարդակ ապահովող ժամանակակից անհատի ու քաղաքացու ձևավորումը.
- 4) հասարակության մտավոր ներուժի և աշխատուժի վերարտադրությունն ու զարգացումը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

Հոդված 4. ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

2. Հանրակրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հենքն ազգային դպրոցն է, որի գլխավոր նպատակը համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված և մասնագիտական կողմնորոշում ունեցող անձի ձևավորումն է:

4. Հիմնական ընդհանուր կրթությունը պարտադիր է, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

5. Միջնակարգ կրթություն պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

6. Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվում է 12-ամյա միջնակարգ կրթություն:

ՀՈԴՎԱԾ 5. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

1. Հանրակրթությունը ննպատակաուղղված է սովորողի մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական ու սոցիալական զարգացմանը, նրա անձի որպես ապագա քաղաքացու ձևավորմանը, ինքնուրույն կյանքի, մասնագիտական կողմնորոշման և մասնագիտական կրթության նախապատրաստմանը:

2. Հանրակրթության բնագավառում պետությունը երաշխավորում է հետևյալ սկզբունքների ապահովումը.

- 1) հանրակրթական մարդասիրական բնույթը, ազգային և համամարդկային արժեքների, մարդու կյանքի ու առողջության, անհատի ազատ և համակողմանի զարգացման առաջնայնությունը, քաղաքացիական գիտակցության կարևորումը անհատի և նրա իրավունքների ու ազատությունների նկատմամբ հարգանքը, արժանապատվությունը, հայրենասիրությունը, աշխատասիրությունը, պատասխանատվությունը, հանդուրժողականությունը, բնապահպանական աշխարհայացքի ձևավորումը.
- 3) հանրակրթության բնագավառում ժողովրդավարական կառավարման սկզբունքների ապահովումը.

4) ուսումնական հաստատություններում ստեղծագործական աշխատանքի խթանումը, սովորողների վերլուծական, քննադատական մտածողության, գիտելիքների ինքնուրույն ձեռքբերման և կիրառման, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, օգտագործման ունակությունների զարգացման առաջնայնությունը:

ՀՈԴՎԱԾ 20. ՍՈՎՈՐՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ուսումնական հաստատություններում սովորողներն ունեն հավասար իրավունքներ և պարտականություններ: Դրանք սահմանվում են օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ:

2. Սովորողն իրավունք ունի՝

- 1) ստանալու հանրակրթության պետական կրթական չափորոշյին համապատասխան կրթություն.
- 2) ծնողի համաձայնությամբ ընտրելու ուսումնական հաստատությունը և ուսուցման ձևը, ինչպես նաև տվյալ ուսումնական հաստատությունում առկա հոսքը, ստանալու կրթական վճարովի ծառայություններ.
- 3) անվճար օգտվելու ուսումնական հաստատության ուսումնանյութական բազայից.
- 4) մասնակցելու ներդրողական և արտադրողական միջոցառումների.
- 5) պաշտպանված լինելու ցանկացած ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշումներից, շահագործումից, մանկավարժական և այլ աշխատողների ու սովորողների այնպիսի գործողություններից կամ անգործությունից, որով խախտվում են սովորողի իրավունքները, կամ ոտնձգություն է արվում նրա պատվին ու արժանապատվությանը.
- 6) ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարմանը.
- 7) ազատորեն փնտրելու և մատչելիորեն ստանալու ցանկացած տեղեկատվություն, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի.
- 8) ազատ արտահայտելու սեփական կարծիքն ու համոզմունքները.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԵՐԵՒԱՅԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
(կրճատումով)

Հոդված 10. Երեխայի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունք:

Երեխայի հայացքները, համոզմունքները և կարծիքը ենթակա են նրա տարիքին և հասունությանը համապատասխան պատշաճ ուշադրության:

Յուրաքանչյուր երեխա իրավունք ունի ազատորեն արտահայտելու իր կարծիքը, որոնելու, ստանալու և հաղորդելու զաղափարներ ու տեղեկատվություն հաղորդակցության ցանկացած միջոցով: Երեխայի տեղեկատվություն ստանալու իրավունքը կարող է սահմանափակվել օրենքով:

Դավանանքի ազատության և համոզմունքների արտահայտման իրավունքը կարող է սահմանափակվել միայն օրենքով, եթե դա անհրաժեշտ է պետական կամ հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի, երեխայի առողջության, բարոյական նկարագրի կամ այլ անձանց հիմնական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության համար:

Արգելվում է առանց ծնողի կամ այլ օրինական ներկայացուցչի համաձայնության մինչև 16 տարեկան երեխայի մասնակցությունը կրոնական կազմակերպություններին:

ՀՈՂՎԱԾ 11. Երեխայի կրթության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի կրթություն ստանալու և ուսումնական հաստատություն ընտրելու իրավունք:

Պետական համապատասխան մարմինները ստեղծում են անհրաժեշտ պայմաններ երեխայի անհատականության դրսևորման, տաղանդի, մտավոր և ֆիզիկական ունակությունների զարգացման համար՝ հիմնելով հանրակրթական, մասնագիտական դպրոցներ, մարզական, տեխնիկական և մշակութային ստեղծագործական մանկական կենտրոններ և այլն: Պետական համապատասխան մարմինները մշակում և իրականացնում են տաղանդավոր երեխաների հայտնաբերման, նրանց դաստիարակության և կրթության կազմակերպման համապատասխան ծրագրեր:

Միջնակարգ կրթությունը պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

ՀՈՂՎԱԾ 20. (կրճատումով) Երեխայի հանգստի իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի հանգստի և ժամանցի, իր տարիքին համապատասխան խաղերին և միջոցառումներին ազատորեն մասնակցելու իրավունք:

ՀՈՂՎԱԾ 22. Երեխայի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի պատվի և արժանապատվության իրավունք:

Ոչ մի երեխա անձնական, ընտանեկան կյանքի, գրագրության և հեռախոսային խոսակցության գաղտնիության կամ բնակարանի անձեռնմխելիության իր իրավունքներն իրականացնելիս չի կարող ենթարկվել կամայական, ապօրինի միջամտության կամ իր պատվի և արժանապատվության նկատմամբ ոտնձգությունների:

Ուսումնադաստիարակչական հաստատություններում երեխայի ուսուցումն ու դաստիարակությունն իրականացնող անձանց ու երեխայի փոխհարաբերություններն իրականացվում են փոխադարձ հարգանքի հիման վրա:

Երեխայի պատվի և արժանապատվության դեմ ոտնձգություն կատարած յուրաքանչյուր անձ, ներառյալ ծնողները կամ այլ օրինական ներկայացուցիչները, երեխայի դաստիարակությունը և ուսուցումն իրականացնող այլ անձինք պատասխանատվություն են կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. <<Ուսումնական հաստատության դասղեկի աշխատանքային տարեկան ծրագիր>> մատյանը նախատեսված է դասղեկի կողմից դասարանի հետ բազմակողմանի դաստիարակչական աշխատանքների նպատակամղված գործունեությունն, աշակերտների ուսումնառության զարգացման հիմնական ուղենիշները գիտամանկավարժական տեսանկյունից համակարգելու, նախագծելու համար:

2. Դասղեկը աշխատանքային տարեկան ծրագիրը կազմելիս նպատակահարմար է հաշվի առնել՝

- դաստիարակչական խնդիրների ճշտությունն ու իրատեսությունը,
- Աշակերտների գործունեության կազմակերպման գույակցվածությունը ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների նախագծվելիք գործընթացներում,
- դասավանդող ուսուցիչների, մյուս մանկավարժների ու աշակերտների, մանկավարժների ու ծնողների միասնականությունը,
- ներդասարանական, ներդպրոցական և արտադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ներդաշնակ կապը,
- աշակերտների տարիքային, անհատական առանձնահատկությունները, երեխաների (անհատական և ընդհանուր) դաստիարակվածության մակարդակի ու նրանց կյանքի պայմանների իրատեսությունը,
- տարեկան պլան-ծրագրի փոխկապվածությունը և համաձայնեցվածությունը ուսումնական հաստատության մյուս ծրագրերի, պլանների հետ:

Դաստիարակչական աշխատանքների հիմնական խնդիրները պետք է չլինեն ոչ չափից դուրս ընդհանուր, ոչ էլ շատ կադապարված, նեղ, այլ անհրաժեշտ է նկատի ունենալ անձի ձևավորման ամբողջականությունը և դաստիարակության յուրահատկությունները՝ տարիքը, սոցիալական շրջապատը:

Մատյանը հնարավորություն է տալիս դասղեկին, ըստ ուսումնական շաբաթների համակարգելու դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դարձնելու ոչ միայն կատարվելիք աշխատանքները, այլև դրանց իրագործման ճշգրիտ ուղիները:

Պլան-ծրագրի բաժինների հաջորդականությունը և սերտ շարունակական կապը թույլ կտա տեսնելու աշակերտների մտավոր կարողությունների աստիճանական զարգացումը և վարքի դրական դրսևորումները, ծնող-դպրոց կապը:

- Դասղեկի տարեկան ծրագիր-պլանը համարվում է ուսումնական հաստատության համադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ծրագիր-պլանի բաղկացուցիչը:
- Դասղեկի աշխատանքային ծրագիր-պլանը կազմվում է ուսումնական տարին սկսելուց առաջ և ըստ սահմանված կարգի հաստատվում է տնօրենի կողմից:
- 10-րդ և 11-րդ էջերի, «ստացավ» և «հանձնեց» սյունակներում համառոտագրել ստացվելիք և հանձնված դասագրքերի պիտանելիության գնահատականները գերազանց –Գ, լավ –Լ, բավարար –Բ, անմխիթար –Ա

Ուսումնական տարին ավարտելուց հետո դասղեկը անցած ծրագիր-պլանի վերլուծության հիման վրա կազմում է նորը: Պլան-ծրագիրը դասղեկը պահպանում է իր մոտ մինչև տվյալ դասարանի ուսումնառության աստիճանի՝ I-IV, V-IX, X-XII, ավարտելը:

ՀՀ ԿԳՆ նախարարի 15.08.2000թ. թիվ 264Ս հրամանի համաձայն
 համարվում է պարտադիր գործածության երաշխավորված փաստաթուղթ
 © Կազմող՝ Վ. Միրումյան

© Տպագրության է պատրաստվել Վիամիր ՄՊԸ հրատարակության կողմից, 3000 օրինակ